

## ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

### 1. ΓΕΝΙΚΑ

<b>ΣΧΟΛΗ</b>	ΚΛΑΣΣΙΚΩΝ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ		
<b>ΤΜΗΜΑ</b>	ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ		
<b>ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ</b>	ΔΠΜΣ - ΕΠΙΠΕΔΟ 7		
<b>ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ</b>	<b>ΚΟΜ04428</b>	<b>ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ</b>	<b>3ο</b>
<b>ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ</b>	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΤΗΣ ΕΝΤΑΞΗΣ		
<b>ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ</b>	ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΜΑΝΤΑΣ		
<b>ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ</b> σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων	<b>ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ</b>	<b>ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ</b>	
Σεμινάρια/Διαλέξεις, Ερωτήματα προβληματισμού στο Forum, Εργασίες	3	5	
Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο 4.			
<b>ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ</b> Υποβάθρου, Γενικών Γνώσεων, Επιστημονικής Περιοχής, Ανάπτυξης Δεξιοτήτων	Επιστημονικής Περιοχής, Ανάπτυξης Δεξιοτήτων		
<b>ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:</b>			
<b>ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:</b>	Ελληνική		
<b>ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS</b>	ΟΧΙ		
<b>ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)</b>	<a href="https://eclass.duth.gr/courses/KOM04428/">https://eclass.duth.gr/courses/KOM04428/</a>		

### 2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

#### Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και Παράρτημα Β
- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές θα είναι σε θέση να:

- Κατανοούν τις έννοιες και τη φιλοσοφία της ένταξης, συνεκπαίδευσης, συμπερίληψης
- Γνωρίζουν τις διεθνείς τάσεις σχετικά με την ένταξη στο εκπαιδευτικό σύστημα των μαθητών με εεα/αναπηρίες
- Γνωρίζουν τι είναι ο Καθολικός Σχεδιασμός για τη Μάθηση
- Γνωρίζουν σε ικανοποιητικό επίπεδο τις αρχές και τον τρόπο εφαρμογής της διαφοροποιημένης διδασκαλίας
- Γνωρίζουν τα προβλήματα και τις προϋποθέσεις της σχολικής ένταξης των μαθητών με εεα/αναπηρίες

### Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα:

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών  
Αυτόνομη εργασία  
Ομαδική εργασία  
Εργασία σε διεθνές περιβάλλον  
Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα  
Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής  
Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

### 3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Εννοιολογικοί προσδιορισμοί και φιλοσοφία της ένταξης, συνεκπαίδευσης και της συμπερίληψης
2. Διεθνείς τάσεις-διακηρύξεις και ψηφίσματα για την Ένταξη στο εκπαιδευτικό σύστημα μαθητών με εεα/αναπηρίες
3. Διεθνείς πρακτικές σχολικής ένταξης- Η ελληνική πραγματικότητα
4. Στάσεις, Στερεότυπα και Προκαταλήψεις για τη διαφορετικότητα και την ένταξη των μαθητών με εεα/αναπηρίες
5. Προβλήματα και Προϋποθέσεις της σχολικής ένταξης-Προετοιμασία όλων των παραγόντων
6. Οργάνωση υποδομών και διαμόρφωση περιβάλλοντος εκπαίδευσης και μάθησης
7. Καθολικός σχεδιασμός για τη μάθηση Universal Design for Learning
8. Αναθεώρηση και Διαμόρφωση αναλυτικών προγραμμάτων
9. Διαφοροποιημένη διδασκαλία και η συμβολή της- Στόχοι, διαδικασία, περιεχόμενο μάθησης και υλικά διδασκαλίας
10. Ο ρόλος και οι αντιλήψεις των εκπαιδευτικών για την ένταξη
11. Η συμβολή των ΤΠΕ στην ένταξη των μαθητών με εεα/αναπηρίες
12. Παρουσίαση Εργασιών
13. Αξιολόγηση μαθήματος

## 4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<p><b>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ</b> Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</p>	<p>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση</p>	
<p><b>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ</b> Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Διδασκαλία μέσω διαδικτύου</li> <li>• Εξ αποστάσεως μάθηση - μέσω πλατφόρμας Eclass, Zoom και Skype</li> <li>• Χρήση ψηφιακού οπτικο-ακουστικού υλικού τόσο στη διδασκαλία (παρουσιάσεις σε power point, αποστάσματα οπτικοακουστικού υλικού, διαδικτυακές πηγές) όσο και στην ψηφιακή πλατφόρμα Eclass.</li> <li>• Υποστήριξη της μαθησιακής διαδικασίας μέσω της πλατφόρμας τηλεκπαίδευσης.</li> <li>• Επικοινωνία μέσω email</li> </ul>	
<p><b>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ</b> Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη &amp; ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</p> <p>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης ώστε ο συνολικός φόρτος εργασίας σε επίπεδο εξαμήνου να αντιστοιχεί στα standards του ECTS</p>	<p><b>Δραστηριότητα</b></p>	<p><b>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</b></p>
	<p>Διαλέξεις/Σεμινάρια</p>	<p>36</p>
	<p>Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας</p>	<p>50</p>
	<p>Εκπόνηση ατομικής μελέτης (project)</p>	<p>10</p>
	<p>Συγγραφή εργασιών</p>	<p>29</p>
<p><b>Σύνολο Μαθήματος (25 ώρες φόρτου εργασίας ανά πιστωτική μονάδα)</b></p>	<p>125</p>	

## ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ

Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης

Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες

Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.

Η γλώσσα αξιολόγησης είναι η ελληνική.

Η μέθοδος αξιολόγησης είναι «Γραπτή Εργασία» / «Δημόσια Παρουσίαση»

• Για την τελική εργασία:

Το σχέδιο της εργασίας / μελέτης κατατίθεται κατά τη 2η εβδομάδα μαθημάτων και η εκπόνησή του παρακολουθείται συστηματικά από τους διδάσκοντες μέσω των συμβουλευτικών συναντήσεων.

Η κατάθεση της εργασίας / μελέτης γίνεται από την 11η έως τη 12η εβδομάδα μαθημάτων.

Κριτήρια Αξιολόγησης:

1. Εκπόνηση εργασιών και μελέτης σύμφωνα με τις Οδηγίες που παρέχονται στις σύγχρονες και ασύγχρονες Συμβουλευτικές Συναντήσεις.
2. Επιστημονική μεθοδολογία, γλωσσική σαφήνεια, νοηματική πληρότητα, επαρκής βιβλιογραφική τεκμηρίωση, επιστημονική επάρκεια.
3. Δημόσια Παρουσίαση της εργασίας / μελέτης

Η παρακολούθηση των διαλέξεων είναι υποχρεωτική.

## 5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Alevriadou, A. & Giaouri, S. (2015). The impact of executive functions on the written language process: Some evidence from children with writing disabilities. *Journal of Psychologists and Counselors in Schools (former Australian Journal of Guidance and Counseling)*, 25(1), 24-37
- Angelides, P., Stylianos, T., & Gibbs, P. (2006). Preparing teachers for inclusive education in Cyprus. *Teaching and teacher education*, 22(4), 513-522.
- Anastasiou, D., Kauffman, J., M. & Di Nuovo. S. (2015). Inclusive education in Italy: description and reflections on full inclusion. *European Journal of Special Needs Education*.  
<http://dx.doi.org/10.1080/08856257.2015.1060075>
- Conservative Party (2007) *Commission on Special Needs in Education*.  
[http://www.conservatives.com/tile.do?def=news.story.page&obj\\_id=137766](http://www.conservatives.com/tile.do?def=news.story.page&obj_id=137766)
- DfES (Department of Education and Skills) (1978). *Warnock Committee Report*. London: HMSO.
- DfES (Department of Education and Skills) (2006). *Government Response to Education and Skills*. Committee Report on Special Educational Needs.
- Hall, T. (2002). *Differentiated instruction*, Wakefield, MA: National Center on Accessing the General Curriculum, Retrieved 10/05/2008 from  
[http://www.cast.org/publications/ncac/ncac\\_diffinstruc.html](http://www.cast.org/publications/ncac/ncac_diffinstruc.html)
- Lindsay, G. (2007) Educational Psychology and the effectiveness of inclusion/mainstreaming. *British Journal of Educational Psychology*, 77, 1-29
- Minder, M. (2007). *Λειτουργική Διδακτική*. Μτφρ. Φ. Αρβανίτης. Αθήνα: Πατάκη.
- Norwich B (2002) *Special school placement and Statements for English LEAs 1997- 2001*. Report for CSIE, University of Exeter.
- Norwich , B. (2007a) *Dilemmas of difference, inclusion and disability: international perspectives*, London, Routledge (in press).
- Norwich, B. (2007b) Dilemmas of inclusion and the future of education, in Cigman, R. *Included or excluded? The challenge of the mainstream for some SEN children*. London, Routledge.
- Norwich, B. and Gray, P. (2007) Special schools in the new era: conceptual and strategic perspectives, in *Special schools in a new era: how do we go beyond generalities?* SEN Policy Options Paper 2 series 6. (online on 8.8.2007 at  
<http://www.nasen.org.uk/NewsArticle.asp?id= SX98DC-A77F9FF2>)
- Stathopoulou, A., Karabatzaki, Z., Loykeris, D., Mantas, P., Kokkalia, G. & Drigas, A. (2018). Cyber bullying and Traumatic experiences: The impact on Learning disabilities. *International Journal of Recent Contributions from Engineering, Science & IT (IJES)*. 6, (1), 74-87
- Tomlinson, C. (2004). *Διαφοροποίηση της εργασίας στην αίθουσα διδασκαλίας*. Μτφρ. Χ. Θεοφιλίδης & Δ. Μαρτίδου-Φορσιέ. Αθήνα: Γρηγόρη.
- Tomlinson, C.A. (2011). Πώς να διαφοροποιήσουμε τη διδασκαλία σε τάξεις μικτής ικανότητας (Ειρ. Κορρέ, Μτφρ.). Αθήνα: Γρηγόρη.
- UNESCO (1994). *The Salamanca statement and framework for action on special needs education*. Paris: UNESCO.

Warnock, M. (2005). *Special Educational Needs: a new look*. London: Philosophy of Education Society of GB.

Αγαλιώτης, Ι. (2013). Προϋποθέσεις και προοπτικές της επιτυχούς εκπαιδευτικής και κοινωνικής συμπερίληψης μαθητών με ειδικές ανάγκες στο ελληνικό γενικό σχολείο, *Δελτίο εκπαιδευτικού προβληματισμού και επικοινωνίας*, 51, 15-19.

Αγγελίδης, Π. & Χατζησωτηρίου Χ. (2013). Συμπεριληπτική εκπαίδευση, *Δελτίο εκπαιδευτικού προβληματισμού και επικοινωνίας*, 51, 10-14.

Αγγελίδης, Π., & Αβραμίδου, Λ. (2011). *Ανάπτυξη συμπεριληπτικής εκπαίδευσης μέσα από άτυπα περιβάλλοντα μάθησης*. Στο Π. Αγγελίδης (Επιμ.), Παιδαγωγικές της συμπερίληψης. Αθήνα: Διάδραση.

Αγγελίδης κ.ά.(2002), «Καθ' οδόν προς τη συμπεριληπτική εκπαίδευση στην Κύπρο»

Βαλιαντή, Σ. (2015). Η Διαφοροποίηση της Διδασκαλίας σε Τάξεις Μικτής Ικανότητας μέσα από τις Εμπειρίες Εκπαιδευτικών και Μαθητών: Μια Ποιοτική Διερεύνηση της Αποτελεσματικότητας και των Προϋποθέσεων Εφαρμογής της. *Επιστήμες Αγωγής*, 1/2015, 7-35.

Γερμανός, Δ. (2006). *Οι Τοίχοι της Γνώσης. Σχολικός Χώρος και Εκπαίδευση*. Αθήνα: Gutenberg.

Γερμανός, Δ. (2011). Ο χώρος ως παράγοντας αναβάθμισης του εκπαιδευτικού περιβάλλοντος στο νηπιαγωγείο. Στο Χρυσοφίδης, Κ. και Σιβροπούλου, Ε. (Επιμ.). *Αρχές και προοπτικές της προσχολικής εκπαίδευσης* (σ.σ. 23-42). Αθήνα: Κυριακίδη.

Δελλασούδας, Λ. (2003). *Σχολική ένταξη μαθητών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες*. Αθήνα: Ατραπός.

Ζώνιου- Σιδέρη, Α. (1998). *Οι ανάπηροι και η εκπαίδευσή τους*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Καραμπατζάκη-Δημητρίου, Ζ. (2010). *Θέματα Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης*. Αθήνα: Πάραλος

Οικονομίδης, Β., Λιναρδάκης, Μ. (2012). *Η ποιότητα της αίθουσας διδασκαλίας στο νηπιαγωγείο: γωνίες δραστηριοτήτων και εξοπλισμός*. Στο Πρακτικά Συνεδρίου: Η Ποιότητα στην Εκπαίδευση: Τάσεις και Προοπτικές. (11-13 Μαΐου 2012). 1, 770-781.

Σούλης, Σ.-Γ. (2008). *Ένα σχολείο για Όλους, απο την έρευνα στην πράξη* (Τόμ.Β'). Αθήνα: Gutenberg.

Σταμάτης, Π. Ι. (2006). Κτιριολογικός σχεδιασμός εκπαιδευτικών μονάδων. Στο Συλλογικό Τόμο του ΤΕΠΑΕΣ. Στο Φ. Καλαβάσης και Α. Κοντάκος (Επιμ.), *Θέματα Εκπαιδευτικού Σχεδιασμού*, Αθήνα: Ατραπός, 84-99.